

RAAD VAN BEHEER

HOUDEN VAN HONDEN

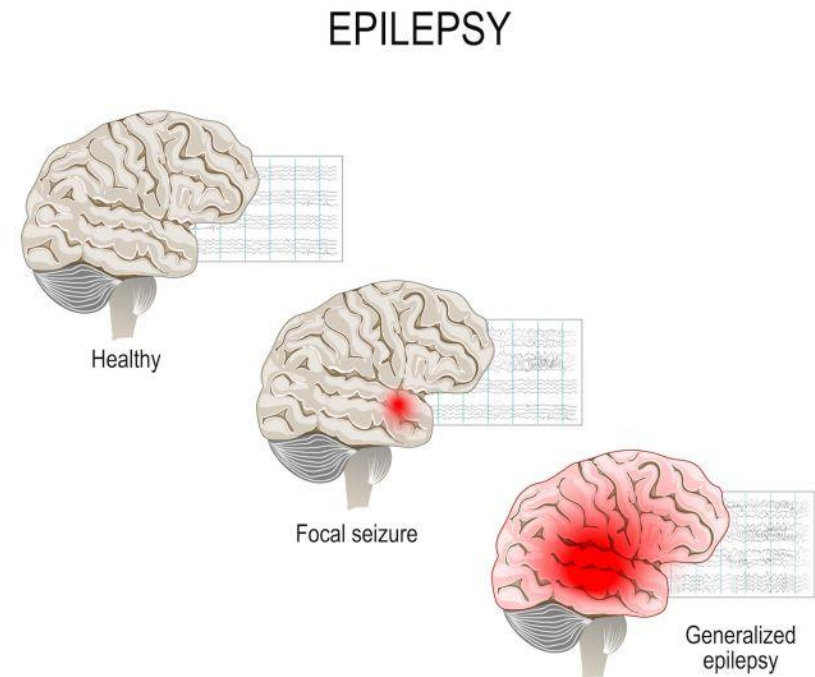

Epilepsie

Gabri Kolster

- Potentieel levensbedreigende aandoening
- Ontwrichting van het leven van zowel de hond als de eigenaar – ook van de fokkerij?
- Risico
- Iedereen kent de schokkende voorbeelden

- Afwijking in de hersenen
- Genetische aanleg
- Trigger
- Leeftijd eerste aanval verschilt
- Probleem voor de fokkerij

- Fokker
- Dierenarts
- Rasvereniging(en)
- Raad van Beheer
- Overheid

- Ontwikkelen beleid terugdringen primaire epilepsie
  - Onder leiding van Paul Mandigers
  - November 2019
- Eerste concept plan (maart 2020)
- BV mei 2020
- Ledensessie juni 2020

- Vererving van epilepsie nog niet bekend
- Erfelijke component wel bewezen
- Elk dier risico om epilepsie te ontwikkelen
- Omgeving + erfelijke aanleg bepalen of epilepsie tot ontwikkeling komt

- Met de fokkerij willen we erfelijke aanleg minimaliseren
- Sommige rassen / populaties hebben verhoogde aanleg voor epilepsie
- Hoe identificeer je deze dieren?
  - De erfelijke factoren zijn (nu nog) onbekend
  - De enige indicator is nu nog “de lijder”

Prevalentie en omgevingsfactoren

- Gemiddelde geschat op 0,6 – 0,75 %
(Mandigers 2017)
- 0,79 - 0,84% in 455.553 honden (Erlen et al.
(2018))
- 1,01 % in het “KC Survey of 2014” een enquête
uitgevoerd door The Kennel Club

Rassen waarbij de gemiddelde incidentie rond de 0,8% ligt, zitten dus op het gemiddelde.

Er zijn 2 duidelijke erfelijke factoren te onderscheiden:

1. Het ras
2. De familierelatie / verwantschap

1. Het ras:

- Ras met incidentie hoger dan gemiddeld ($> 0,8\%$)
→ erfelijkheid speelt een rol
- Significantie = gemiddelde incidentie binnen een populatie
- Grens geadviseerd: $1,6\%$

→ Lijst van rassen met een verhoogde erfelijke component

2. De familierelatie / verwantschap

- De mate van verhoogd risico - mate van verwantschap tussen dieren
- Ouders, nakomelingen en volle broers en zussen worden **‘directe familie’** genoemd.
  - Ouders en nakomelingen: 50% van hun DNA overeenkomstig met lijder
  - Volle broers en zussen: gemiddeld 50% van hun DNA overeenkomstig met lijder

Drie verschillende maatregelen in te zetten:

1. Directe uitsluiting van de fokkerij
2. Eénmalig een nest toestaan vanaf de leeftijd van 5 jaar, zijnde de leeftijd waarop de 1e epileptische aanval meestal al heeft plaatsgevonden.
3. Vermijden van verwantschap door het niet paren met risicodragers van een lijder tot en met de 3e graad.

Maatregelen voor alle rassen:

- Lijders en ouders van lijders **uitsluiten** voor de fokkerij
- Volle broers/zussen en directe nakomelingen van een lijder mogen **éénmalig** worden ingezet voor een nest vanaf de leeftijd van 5 jaar.
- Wanneer in dezelfde directe familie (ouders, volle broers/zussen, nakomelingen) **een tweede epilepsie lijder** wordt geconstateerd, dan worden volle broers/zussen en nakomelingen van de lijder(s) direct **uitgesloten** voor de fokkerij.
- **Vermijden van verwantschap** door het niet paren met risicodragers van een lijder tot en met de 3^e graad.

Ras specifieke maatregelen (voor rassen met epilepsie incidentie van $\geq 1,6\%$):

- Lijders en ouders van lijders **uitsluiten** voor de fokkerij
- Volle broers/zussen en directe nakomelingen van lijders **uitsluiten** voor de fokkerij
- Half broers/zussen en kleinkinderen van een lijder mogen **éénmalig** gebruikt worden na de leeftijd van 5 jaar.
- **Vermijden van verwantschap** door het niet paren met risicodragers van een lijder tot en met de 3e graad.

- Beleid is afhankelijk van bewezen lijdens aan primaire epilepsie
- Belang van melden
- Consequenties aan meldingen

Zorgvuldige fokkerij

- Risico verminderen
- Fokverbod bij bewezen vererving van epilepsie

Onzorgvuldige fokkerij (niet voldoen aan richtlijnen)

- Afstamming vastleggen, maar geen officiële stamboom
- Afstamming vastleggen maar aantekening op stamboom (normenmatrix methode)

- Toegankelijk voor fokkers en hondeneigenaren
- Gepromoot via mediakanalen
- Laagdrempelig
- Goede follow-up vanuit RvB:
  - Onderbouwing melding
  - Registratie
  - Doormelding aan rasvereniging(en)

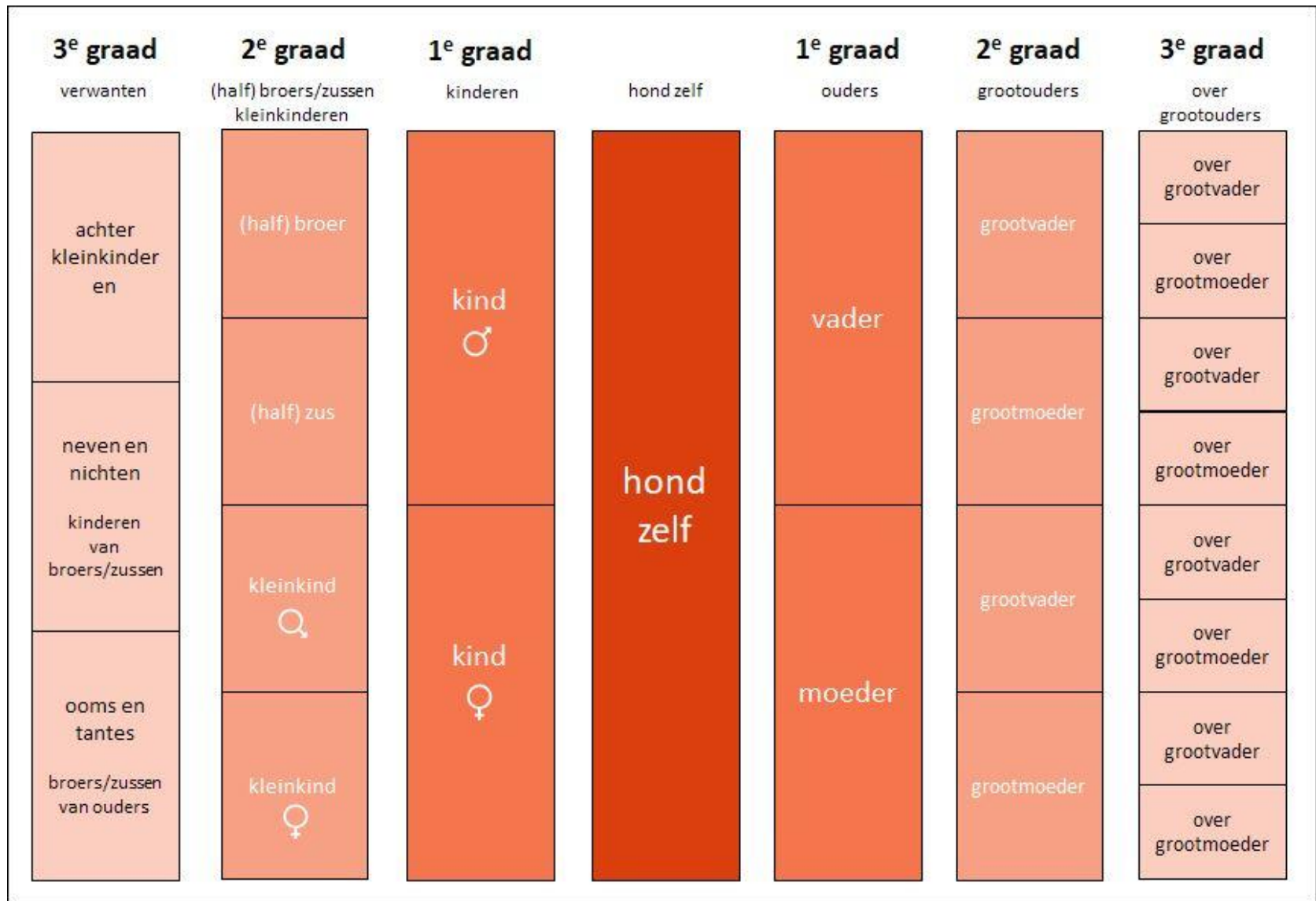
- Registreren melding
- Opvolging van melding
- Vastleggen van lijder, familie aanmerken als verhoogd risico
- Kynologisch Reglement geldt voor elke fokker – onafhankelijk lid RV

- Familieleden
  - Voorkomen van inzetten lijders: minimale leeftijd voor inzet fokkerij omhoog
  - Maximale leeftijd oprekken
  - Slim combineren: risico verkleinen
- Tonen van risico: aan eigenaar hond - via online account. Via website RvB?
- Fokverbod op hond

De dieren kunnen gekenmerkt worden:

- Lijder (op basis van melding eigenaar/fokker met dierenartsverklaring)
- Risicodrager 1^e graad verwantschap
- Risicodrager 2^e graad verwantschap
- Risicodrager 3^e graad verwantschap

Familie verband

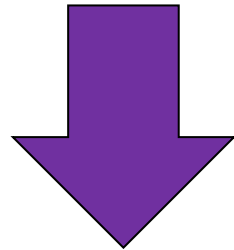
- Eerste graad
  - Ouders
  - Kinderen
- Tweede graad
  - Grootouders
  - Kleinkinderen
  - (half)broers en (half)zussen
- Derde graad
  - Overgrootouders
  - Achterkleinkinderen
  - neven en nichten (kinderen van broers of zussen)
  - ooms en tantes (broers of zussen van de ouders)

- Alleen door dit met zijn allen aan te pakken is verbetering mogelijk
- Eerlijke/centrale registratie
- Acceptatie van ziekte
- Slim inzetten van dieren

- Aanvullend wetenschappelijk advies
- Bespreken werkgroep F&G
- (Online) inspraakavonden

- Reacties verzamelen, eventuele aanpassing beleid
- BV bekrachtiging aanpassingen
- AV bekrachtiging

Besproken door Jur Deckers in een
volgende presentatie

Vragen

- Vragen stellen gaat centraal via de aangesloten (ras)verenigingen
- Wij vragen onze verenigingen om uiterlijk 1 augustus de vragen in te sturen.
- Wij zullen dan alle vragen collectief beantwoorden via onze website uiterlijk 20 augustus.

